

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 09-11-2023

Mødedato Torsdag d. 09. november 2023 kl. 19:00

Mødested Blans Klubhus, Eckersbergvej 3, Blans, 6400 Sønder

Mødedeltagere Tom Hartvig Nielsen, Charlotte Riis Engelbrecht, Helle Johannsen, Asmus Madsen, Henning Wendelboe, Erling Junker, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Poul Madsen, Agnes Nielsen, Erik Møller Jørgensen, Maria Frost Andresen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering fra Landsbyforum.....	4
Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer.....	5
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Forprojekter.....	8
Godkendelse af takster gældende for budgetåret 2024.....	11
Drøftelse af madspildsevent samt principper for nye events ift. Handleplan for fødevarer.....	12
Orientering om Center for Verdensmål.....	14
Orientering om Naturvejlederne Sønderborg.....	15
Orientering om Handleplan for Medborgerskab.....	16
Orientering om processen for nedrivning af skæmmende byggeri.....	19
Orientering om status på udmøntningsplan 2023-2026 - oktober.....	21
Orientering om ledelsesinformation 2023 - ultimo september.....	22
Generel orientering.....	23
Lukket: Underskriftsark.....	24

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

23/51242

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Godkendt.

Punkt 2: Orientering fra Landsbyforum

21/35462

Sagsresumé

Landsbyforum orienterer om aktuelle indsatser og sager.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering ved Landsbyforum.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Orientering taget til efterretning, med den bemærkning Landsbyforum rejser problematikken omkring økonomiudvalgets besparelsesforslag på sekretariat for landdistrikter.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter bakker op og beder formandskabet om at tage kritikken med til dialogmødet med Borgmesteren.

Punkt 3: Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Byrådet har afsat 1 mio. kr. pr. år til Puljen for Borgerinitiativer. I Budgetaftalen 2023 – 2026 er det besluttet at beløbet i 2023 er nedsat til 500.000 kr. Efter 3. runde af uddelingen i 2023 refterer 97.265 kr. i puljen. Udvalget har afsat 50.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer.

Formålet med puljen er at støtte op om en tidlig indsats for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativet i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Der er modtaget tre ansøgninger i 4. runde af puljen til en samlet værdi af 96.808 kr. Hvis projekterne støttes, er der 457 kr. i puljen.

Sagen understøtter Byrådets og udvalgets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Sagen forelægges til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- tildeling af midler til Puljen til Borgerinitiativer til indkomne ansøgninger i 4. ansøgningsrunde 2023.

Sagsfremstilling

Byrådet har i 2023 afsat 500.000 kr. til Puljen til Borgerinitiativer. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Indsatsen bidrager til, at landdistrikterne og landsbyerne er levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

I budgetaftalen for 2023 – 2026 blev det besluttet at puljen til Borgerinitiativer i 2023 skulle være på 500.000 kr. pga. en midlertidig besparelse på området. Beløbet øges igen til 1.000.000 kr. fra 2024. Udvalget har afsat 50.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordbord og Guderup.

Puljen kan søges en måned før mødet i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i henhold til puljens kriterier. Bl.a. gælder et krav om 40% egenfinansiering, og at ansøger tager ansvar for at sikre, at projektet opnår de nødvendige myndighedstilladelser og lodsejers accept, samt at tilladelser og finansiering er på plads, før midlerne kan udbetales.

Forvaltningen har i 4. ansøgningsrunde modtaget to projektansøgninger og gennemgået disse i henhold til ansøgningskriterierne. Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at projekterne tildeles midler fra Puljen til Borgerinitiativer. Ansøgningerne er vedlagt enkeltvis som bilag og fremgår samlet af vedlagte oversigt. Der er tale om følgende ansøgninger:

1. Forbedrede forhold ved Petanque i Skelde (ansøger om 33.300 kr.)

Dynt-Skelde-Gammelgab Landsbylaug er i samarbejde med Petanque klubben i Skelde i gang med et projekt for forbedring af forholdene omkring petanque-banerne, for at sikre fællesskab, sammenhold og livskvalitet samt en udvidet brugergruppe. Til dette formål ansøges om midler til materialer, mens udførelse sker med frivillige kræfter.

De fælles samlingssteder danner rammerne for det rige kultur- og aktivitetsudbud, hvor Landsbylauget (iflg. den lokale udviklingsplan) kan hjælpe med at sikre mulighed for at udvikle nye tilbud.

Ansøgningen vedrører temaerne: unge, øget social sammenhængskraft, øget bosætning m.m.

2. Vi bygger bro mellem tilflyttere og lokalbefolkning på Broagerland (ansøger om 23.400 kr.)

Formålet med projektet er at bygge bro mellem tilflyttere og lokale borgere på landdistriktsområdet og i de større og mindre byer for styrke tilhørsforholdet til området og forebygge fraflytning. I første gang gennemføres pilot-handlinger i de fem landsbyer på Broagerland og Broager by. Gennem inddragelse af danske og udenlandske borgere, tilbageflyttere, foreninger og aktører i samskabende processer, skal handlingen bidrage til at fastholde tilflyttere i kommunen – herunder udenlandske studerende og erhvervsaktive.

Det handler om fastholdelse af tilflyttere gennem samskabelse og frivillighed, som det er beskrevet i handling 3, Handleplan for Medborgerskab 2024 – 2025.

Ansøgningen vedrører temaerne: Øget bosætning og Øget social sammenhængskraft.

3. AV-udstyr i Svenstrup Forsamlingshus (ansøger om 40.108 kr.)

Landsbylauget ønsker at hjælpe Forsamlingshuset til indkøb af professionelt AV-anlæg for at forbedre forholdene og tiltrække flere mødeaktiviteter. Det sker i forlængelse af den opgradering af huset, der er sket de sidste 9 måneder. Formålet er at kunne afholde orienterings- og debatmøder for et bredere publikum, og her er forudsætningen et velfungerende AV-anlæg, der er moderne, effektivt og nemt både at tilkoble og betjene.

Opgraderingen understøtter huset som samlingssted i Svenstrup og opland og dermed styrkes den sociale sammenhængskraft.

Ansøgningen vedrører temaerne: Øget social sammenhængskraft og Øget bosætning.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Godkendt.

Bilag

Kriterier til Puljen for Borgerinitiativer

Forbedrede forhold ved Petanque i Skelde

Vi bygger bro mellem tilflyttere og lokale.pdf

AV-udstyr i Svenstrup Forsamlingshus

Oversigt over indkomne ansøgninger i 4. ansøgningsrunde 2023

Punkt 4: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Forprojekter

19/48922

Sagsresumé

Byrådet har afsat 250.000 kr. pr. år til Puljen til Forprojekter. Puljens størrelser er med Budgetaftalen 2023 – 2026 reduceret til 226.510 kr. i 2023. Formålet med puljen er at støtte Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters egne forprojekter og forundersøgelser af potentielle projekter, der skaber merværdi og vækst i landdistrikterne i henhold til indsatsområderne jf. udvalgets beslutning den 29. februar 2016.

I puljen er der 86.510 kr. til fordeling resten af året. Der foreligger to ansøgninger på i alt 86.510 kr. til ”Styrket hjælp-til-selvhjælp på IT-området” og ”Formidling af erfaringerne ifbm. Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører”. Hvis indstillingerne imødekommes, reterer der således ikke flere midler i puljen i indeværende år.

Indsatsen for øget kommunikation og synlighed understøtter udvalgets formål og opgaver ifm. 1) at sikre samarbejdet på tværs i landdistrikterne, 2) at arbejde for en enkel sagsgang og sagsbehandling i forhold til udvikling af landdistrikterne og 3) at styrke den lokale borgerinddragelse og nærdemokrati for at sikre kommunens rolle i forhold til landdistrikternes udvikling.

Sagen forelægges til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- tildeling af 86.510 kr. fra Puljen til Forprojekter projekterne ”Styrket hjælp-til-selvhjælp på IT-området” og ”Evaluering og Formidling af erfaringerne i forbindelse med projektet ”Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører”.

Sagsfremstilling

Puljen til Forprojekter støtter egne forprojekter og forundersøgelser af potentielle projekter, for at øge indsatsene på landdistriktsområdet. I denne runde er der tale om to konkrete forprojekter, der ligger indenfor rammerne for puljen:

1. ”Styrket hjælp-til-selvhjælp på IT-området” (50.000 kr.)

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har siden 2007 haft stor fokus på den grundlæggende fælles kommunikationsplatform Infoland indenfor organisationen ”Sønderborg-modellen”. Dette er betegnelsen for det tværgående samarbejde (samskabelse) mellem landsbylaug, Landsbyforum, udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter samt forvaltningen og sekretariat for landdistrikter.

Udover egne hjemmesider for alle landsbylaug, der bindes sammen med en kommunal hjemmeside: www.sonderborgkom.dk, suppleres kommunikationen med en kontaktemail til hvert landsbylaug. Her står bestyrelsesmedlemmerne som modtagere af meddelelser fra kommunen eller andre landsbylaug for at fremme dialogen og gøde samarbejdet på tværs.

Nuværende udbyder har opsagt aftalen om at opdatere kontaktmails, når der sker udskiftning af bestyrelsesmedlemmer. Dette forprojekt har til hensigt at støtte overgangen til et nyt system, hvor landsbylaugenes bestyrelser selv opdaterer kontaktmails og opnår kompetencer til mere selv-hjulpenhed.

Budget:

Aftale, diverse omkostning til IT	kr. 15.000
Oplæring i løbende opdatering for landsbylaugene, hånd-holdt	kr. 30.000
Forplejning, lokale leje	kr. 5.000
I alt	kr. 50.000

2. Formidling af erfaringerne ifm. Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører (36.510 kr.)

Projektet "Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører - der kan løfte større økonomiske projekter eller tungere samfundsmæssige opgaver" har haft til formål at undersøge og afprøve forsvarlige organisatoriske løsninger for landsbyprojekter, der har en økonomisk eller driftslig karakter, der rækker ud over det sædvanlige for frivillige organisatoriske arbejder. Projektet er støttet med 315.581,53 kr. fra statens "Landdistriktpulje".

I projektforsøget fra 1/1 2021 til 31/8 2023 har der i den originale projektbetegnelse været tale om etablering af:

- a) et bo- og arbejdsfællesskab på tværs af fem lokalsamfund og hovedbyen på Broagerland
- b) en fællesindkøbs-forening for to til tre lokalsamfund på Sydals for individuelle varmepumper eller fælles varmepumpe-løsninger i områder uden for kollektiv forsyning for herigennem at accelerere af den grønne omstilling. Fra start til slut har projektet udviklet sig til også at omfatte bl.a. screening af flere landsbyer for mulige varmeløsninger samt etablering af et nyt lokalvarmeselskab og fokus på borgerinddragelse ifbm. etablering af VE-anlæg
- c) en blandet forenings- og erhvervsbygning med offentlig service i et landsbyråd, der er samlet af tre små landsbyer i Gråsten området
- d) et driftsselskab under Brunsnæs/Iller/Busholm landsbylaug for varetagelse af sejlads over Flensborg Fjord med en cykelfærge. Fra start til slut har projektet udviklet sig til et samarbejde mellem Cykelfærgens Venner (forening) og Cykelfærgen Rødsand (erhvervs enhed) om sejlads over Flensborg Fjord for at øge turismen på dansk- og tysk side.
- e) landsbyernes fælles delebankfunktion i et partnerskab med en offentlig grejbank placeret i området "Center for Verdensmål" på Kær Halvø.

Det kommunale fokus har været på borgerinvolvering, jobskabelse og vækst, koordinering mellem landsbylaug og forvaltningen og omvendt, brobygning, empowerment og capacity building henimod resultatorienterede handlinger på

baggrund af strategiske og politiske indsatser. Projektet hænger særligt sammen med indsatser for nye samarbejds- og organisationsformer, der kan styrke lokalsamfundene.

Formålet med forprojektet er evaluering af forløbet, der har taget et større omfang end forventet, og formidle resultaterne til landsbyer i Sønderborg og resten af landet på en konference i det nye år.

Evalueringsspørgsmålet er: Hvilken erfaring er opnået ved undersøgelse og afprøvning af de fem landsby-cases?

Budget:

Evaluering af forløbet inklusive evalueringsmøder, opsætning af interviewguide, gruppeinterviews, sammenskrivning af cases – ca. 1-2 sider pr. case, 1 pp-side med samlende konklusion samt kort metodeafsnit 1 pp.	kr. 36.000
Forplejning ved møder	Kr. 510
I alt	kr. 36.510

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Godkendt.

Punkt 5: Godkendelse af takster gældende for budgetåret 2024

22/77236

Sagsresumé

Budgettet for 2024 er nu vedtaget, og taksterne for 2024 skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- de fremsendte takster.

Sagsfremstilling

Budgettet for 2024 er nu vedtaget, og de kommunale takster, der gælder for borgerne for 2024, skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse af takstoversigten.

Taksterne skal godkendes af Byrådet, hvis de er omfattet af styrelseslovens § 41 a (takster for benyttelse af sociale institutioner og ordninger med videre samt skolefritidsordninger), ellers godkendes de i det pågældende fagudvalg.

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt til det vedtagne budget.

Med udgangspunkt i det vedtagne budget 2024 er der udarbejdet vedhæftet takstblad for Naturvejlederne indenfor Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Godkendt. Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter anbefaler indstilling.

Bilag

Takster 2024 Naturvejlederne Sønderborg

Punkt 6: Drøftelse af madspildsevent samt principper for nye events ift. Handleplan for fødevarer

23/1963

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har netop afviklet eventet “ Spis og Spar”, der havde som hovedformål at sætte fokus på nedbringelse af madspild. Arrangementet udspringer af Handleplan for Fødevarer 2022-2025, der også har fokus på at fremme sund, bæredygtig og klimavenlig mad- og måltidskultur.

“Spis og Spar”-eventet indeholdt forskellige spor med oplæg, aktiviteter og fællesspisning og blev afholdt i samarbejde med lokale fødevarerproducenter og madspildseksperter, samt interne og eksterne aktører. Der var ca. 250 deltagere med en bred aldersfordeling, fra små børn til seniorer.

De deltagere, der har givet feedback på eventet, har været positive.

Udvalget for bæredygtighed og Landdistrikter skal drøfte tilbagemeldingerne fra deltagerne samt drøfte principperne for nye events.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at Implementere Handleplan for Fødevarer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at drøfte

- Tilbage meldingerne på madspildsevent “Spis og Spar”
- Principperne for nye events ift. handleplan for fødevarer.

Sagsfremstilling

Handleplan for Fødevarer 2022-2025 har fokus på at fremme sund, bæredygtig og klimavenlig mad- og måltidskultur, og dermed bidrage til at sikre Byrådets vision om Det gode liv, Grøn omstilling og jobvækst i Sønderborg kommune. Handleplanen understøtter ligeledes Byrådets Planstrategi, Bæredygtighedspolitikken og Sundhedspolitikken.

En af handlingerne i Handleplan for Fødevarer omhandler, at Sønderborg Kommune formidler viden om sunde, bæredygtige og klimavenlige fødevarer. Dette gøres i samarbejde med relevante interne og eksterne aktører. Succeskriteriet er, at indsatserne inddrager borgerne og gør det nemt for dem at træffe sunde, bæredygtige og klimavenlige valg.

”Bæredygtig Mad i Sønderborg Kommune” og ”Center for Verdensmål” afviklede sammen et madspildsevent ”Spis og Spar” lørdag d. 30. september 2023 kl. 11-15.

FOF og SDU Precise-Interregprojekt var samarbejdspartnere ved afviklingen af i eventet.

Målgruppen var børnefamilier med udgangspunkt i viden og erfaring om, at det er den målgruppe, der er mest motiverede for at ændre adfærd for at imødekomme behovet for klimavenlig livsstil.

”Spis og Spar” tiltrak cirka 250 deltagere fordelt over hele dagen. Der var 60 personer, der deltog til fællesspisning og 25 deltagere ved sanketurene. Aldersfordelingen på deltagerne var bred, lige fra små børn til seniorer.

Eventet bestod af et aktivitetsspor, samt et oplægsspor. Der deltog både lokale aktører, samt specialister på madspildsområdet. Aktivitetssporet spændte bredt. Der var flere børneaktiviteter, hvor de kunne blive klogere verdensmål 2 – Stop Sult og 12 – Ansvarlig forbrug og produktion, gennem leg. Der var aktiviteter, der havde fokus på at vise, hvordan man kan anvende sine rester og havehøst og inspirere til mindre madspild.

Folkekøkkenet og den lokale kok, Alexander Kretzmann, tilberedte et måltid til to fællesspisninger, der bestod af donerede, overskudsvarer fra Fødevarerbanken samt Egeskovgaard Æg.

Oplægssporet bestod af Syltedronningen, der fortalte om hvordan man kan forlænge frugt og grøntsæsonen, Kokken på Kanten der præsenterede at skræl ikke er skrald, StopSpildafMad gav gode råd til at mindske madspild i husholdningen og Alexander Kretzmann gav inspiration til velsmag i resteretter.

De deltagere, der har tilkendegivet deres holdning til eventet, har været positive og har italesat, at de har lært nyt om madspild og fødevarers klimaaftryk.

Mediedækningen var fraværende, hvilket formentlig kan skyldes konkurrerende aktiviteter samt manglende dialog inden eventafholdelsen.

Datoen var fastsat med henblik på en sammenhæng med den nationale madspildsdag d. 29. september 2023.

Der vil være behov for at kortlægge, hvilke konkurrerende aktiviteter, der foregår samme dato ved en evt. gentagelse af eventet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter skal drøfte feedbacken og tilslutningen til madspildseventet samt drøfte principperne for nye events ift. handleplan for fødevarer ønsker en drøftelse af evalueringen af madspildseventet og fremtidig praksis for events.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Drøftet.

Punkt 7: Orientering om Center for Verdensmål

22/9235

Sagsresumé

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget er det bl.a. udvalgets opgave, at udvikle og implementere Masterplanen for Center for Verdensmål. Aktuelle emner i projektets udvikling fremhæves i en kort orientering. Projektlederne deltager på mødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg kommune købte Kær Vestermark i 2014 med ønske om at udvikle området rekreativt. Kommunen har ved flere borgerinvolverende processer fået gode ideer og forslag til udviklingen af området. Byrådet besluttede i 2019 at udvikle Kær Vestermark til Center for Verdensmål.

- Status på:
 - Masterplan for Center for Verdensmål
 - Bålhytte for alle
 - Bygegaard
 - Naturbørnehave
- Arrangementer
 - Naturens dag
 - Marin dag
 - Spis og Spar
 - Skolernes Motionsdag
 - Rundvisninger
- Økonomi

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Punktet er udsat.

Punkt 8: Orientering om Naturvejlederne Sønderborg

22/42099

Sagsresumé

Naturvejlederne Sønderborg laver naturvejledning/naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, som ønsker at komme med ud i naturen. Naturcenterlederen deltager på mødet orienterer om status på Naturvejledernes aktiviteter.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det udvalgets opgave at varetage: Drift og udvikling af Naturskolerne og Naturvejledningen.

Via naturskolerne og arbejdet med naturformidling understøttes Byrådets vision om ”gennem arbejdet med klima, natur og miljø skaber vi grundlaget for en bæredygtig fremtid. Vi former børn og unge til en grøn fremtid og skaber gode vilkår for virksomhedernes fortsatte udvikling.”

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Naturvejlederne Sønderborg giver naturvejledning/naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, der ønsker at komme med ud i naturen. Der er tre baser fordelt rundt i kommunen: Nordals Naturskole, Fiskbæk Naturskole og endelig Sønderborg Naturcenter, som har til huse på Kær Vestermark, Center for Verdensmål.

Følgende emner gennemgås på mødet vedrørende Naturvejledning:

- Status Naturvejlederne Sønderborg
- Status Naturskoletilbuddene
- Status Blå Flag
- Status Naturpark Nordals
- Status Naturfoldere
- Naturkalender 2024
- Grejbank – Lån og lej
- Takstblad 2024.
- Økonomi

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Lån og Lej hos Naturvejlederne, folder 2023

Punkt 9: Orientering om Handleplan for Medborgerskab

22/13197

Sagsresumé

Udvalget for Kultur, Idræt og Medborgerskab igangsatte i efteråret 2022 arbejdet med en Handleplan for Medborgerskab, der går på tværs af forvaltninger, og som skal gælde for perioden 2024-2025. Handleplan for Medborgerskab 2024-2025 har som formål at styrke kommunens arbejde med at inddrage borgerne i den fortsatte udvikling af kommunen på tværs af politikområder. Planen skal endelig godkendes i Byrådet i efteråret 2023.

Sagen understøtter Byrådets Vision 2022-2025, hvor der er fokus på involvering og inddragelse af borgerne og forelægges til Byrådets beslutning, da handleplanen går på tværs af de politiske fagudvalg.

Handleplan for Medborgerskab 2024 – 2025 understøtter udvalgets indsatser for at styrke den lokale borgerinddragelse og nærdemokratiet for at sikre kommunens rolle i forhold til landdistrikternes udvikling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I henhold til kommuneplanen 2023-2035 skal de politiske fagudvalg inddrage borgere og andre samarbejdspartnere i udviklingen af deres ansvarsområder, og alle skal have mulighed for at bidrage til fællesskabet. Handleplanen går på tværs af forvaltninger og politikområder og har som formål at styrke kommunens arbejde med at inddrage borgerne i den fortsatte udvikling af kommunen. Dette skal ske ved at gennemføre forskellige prøvehandling i 2024-2025 i dialog og samskabelse med borgerne, foreninger, frivillige og privatpersoner.

Som afsæt for udarbejdelsen af Handleplan for Medborgerskab 2024-2025 har forvaltningen været i dialog med de øvrige forvaltninger og samarbejdspartnere omkring mulige bidrag til handleplanen, der flugter med de temaer, som har indgået i de politiske drøftelser i henholdsvis udvalget og Byrådet.

Forvaltningen har i arbejdet med handleplanen haft fokus på at bygge videre på allerede igangværende indsatser. Ligeledes skal Handleplan for Medborgerskab 2024-2025 ses som et supplement til det igangværende arbejde med borgerinddragelse, som allerede sker på tværs af kommunens forvaltninger.

Handleplanen er bygget op omkring seks handlinger, der også vedrører borgerne i landdistrikterne:

1. Skabe gode betingelser for frivillighed
2. Styrke ungefællesskaber
3. Bygge bro mellem tilflyttere og lokalbefolkning
4. Aktivere til grønt medborgerskab
5. Udvikle land og by i samskabelse med borgerne
6. Inddrage borgere i forhold til det politiske niveau

Bæredygtighed og Landdistrikter er også temaer i handleplanen. Landsbylaug, Landsbyforum og de større byers udviklingsfora er organer, borgere kan engagere sig i med henblik på at præge udviklingen i deres nærområde. I

landsbylaugene er der fokus på at skabe udvikling lokalt gennem et styrket nærdemokrati og mobilisering af borgernes ressourcer. Det kan fx handle om at understøtte den grønne omstilling eller god integration af tilflyttere i landdistrikterne, som konkret indgår i handling 3, 4 og 5:

Vedrørende handling 3: Bygge bro mellem tilflyttere og lokalbefolkning

Formålet med Handling 3 er at bygge bro mellem tilflyttere og lokale borgere på landdistrikts-området og i de større og mindre byer i Sønderborg Kommune for at forebygge fraflytning. Gennem inddragelse af danske og udenlandske borgere, tilbage-flyttere, foreninger og aktører i samskabende processer, skal handlingen bidrage til at fastholde tilflyttere i kommunen – herunder udenlandske studerende og erhvervsaktive.

Prøvehandlingen igangsættes i samarbejde med Landsbyforum og landsbylaugene på Broagerland, Udviklingsforum i Broager by, Biblioteket Sønderborg og det lokale foreningsliv. Det er målet at finde nye måder til at integrere og fastholde tilflyttere i lokalområdet.

Prøvehandlingerne skal gerne føre til, at de involverede parter får indsigt i og erfaring med

- hvordan man sammen kan skabe gode vilkår for tilflyttere i landsbyer og større byer i kommunen, som kan forebygge fraflytning
- hvordan best practice kan overføres til andre steder i kommunen
- hvordan man kan implementere indsigterne i den fortløbende praksis

Vedrørende handling 4: Aktivere til grønt medborgerskab

Formålet med Handling 4 er at motivere borgerne - børn, unge og voksne - til bevidst at tænke mere grønt i hverdagens gøremål. Som UNESCO Learning City arbejder Sønderborg Kommune for et grønt medborgerskab. Med ProjectZero og Center for Verdensmål har kommunen et stort fokus på den grønne omstilling og en særlig opmærksomhed på energioptimering. Hvis Sønderborg-området skal nå målet om at blive CO2-neutral i 2029, er det afgørende, at borgerne tager aktivt del i den grønne omstilling.

I dialog og samskabelse mellem borgere og relevante fagfolk er det målet at

- opnå et øget kendskab til at udvikle en god og målrettet kommunikation om den grønne omstilling sammen med borgerne på sociale medier
- definere konkrete hverdagshandlinger som inspiration til, hvordan man som borger nemt kan bidrage til den grønne omstilling i praksis

Vedrørende handling 5: Udvikle land og by i samskabelse med borgerne

Formålet med denne handling er at skabe værdi i landdistrikterne i forbindelse med etablering af vedvarende energianlæg (VE-anlæg) samt øge landsbylaugenes evner til at nå egne mål, samtidig med at kommunens indsats med den grønne omstilling styrkes. Sønderborg Kommune har som mål at efterkomme regeringens krav om en firdobling af vedvarende energi på land inden 2030, og udviklingen af vedvarende energiprojekter skal bidrage til udviklingen i Sønderborg Kommune.

Det er målet med prøvehandlingen, at etablering af VE-anlæg sker i samarbejde med lokalsamfundet og giver et stærkt lokalt udbytte, så der skabes en bred lokal forankring og opbakning. Dette vil blandt andet ske gennem:

- tidlig inddragelse (fx et stort centralt borgermøde, landsbytopmøde, lokale borgermøder og workshops)

- tværgående samarbejde mellem landsbylaugene og Landsbyforum, Plan og Myndighed, Bæredygtighed, Sekretariat for landdistrikter, ProjectZero med flere

Prøvehandlingen etablerer praksisfællesskaber, hvor de involverede parter får indsigt i og erfaring med:

- borgerinddragende processer
- hvordan best practice kan overføres til andre steder i kommunen
- hvordan man kan implementere indsigterne i den fortløbende praksis.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Handleplan for Medborgerskab.pdf

Punkt 10: Orientering om processen for nedrivning af skæmmende byggeri

19/36517

Sagsresumé

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har forespurgt til arbejdsgangen på sager vedrørende skæmmende byggeri og mulighederne for nedrivning. Dette med baggrund i henvendelser fra nogle Landsbylaug.

Forvaltningen håndterer disse henvendelser i forhold til reglerne i Byfornyelsesloven og Byggeloven. Midlerne til nedrivning af boliger er håndteret i henhold til reglerne i Byfornyelsesloven og retningslinjer vedrørende den kommunale medfinansiering.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Bæredygtighed og Landdistriktsudvalget, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Nedrivninger kan være med til at løfte standarden i det åbne land og i landsbyerne. Man kan opnå, at der ikke står faldefærdige huse, som ikke længere kan benyttes til beboelse. Før en eventuel nedrivning af beboelser er der en række vurderinger i forhold til om de er nedrivningsmodne:

- Ønsker en ejer en ejendom nedrevet ansøges der om dette i Byg & Miljø. Da vil denne sag blive behandlet som enhver anden byggesag der modtages i forvaltningen.
- I andre tilfælde kan det være naboer, politikere, forvaltningen eller andre som observerer en ejendom som ser forladt ud og som dermed forfalder. I disse tilfælde går kommunen ind og vurderer om ejendommen er i en stand hvor den har en restværdi og om ejendommen er i en stand hvor den bør bebos. Er der en restværdi, og er standen ok, gør vi ikke yderligere.
- I nogle tilfælde må kommunen konstatere at ejendommen ikke er anvendelig til beboelse. I disse tilfælde går forvaltningen i gang med at vurdere, om ejendommen skal kondemneres og evt. nedrives. I denne proces tages der kontakt til ejer for at høre om planerne for ejendommen. Der tages desuden kontakt til eventuelle lejere for at få disse genhuset.
- Efter en konkret vurdering på ejendommen, hvor forvaltningen vurderer på betydning for lokalmiljøet, bevaringsværdig, arkitektur, tilstand, sundhedsfare og fare for omgivelserne, igangsættes en proces hvor Boligkommissionen inddrages ved kondemneringer. Ellers tages der en vurdering af, om der andre forhold der spiller ind før en nedrivning.
- Ved nedrivning af en ejendom er det vigtigt at tage stilling til om grundstykkets fremtid og ejerskab. Skal det udlægges til et grønt areal, overgå til landbrugsmark, udlægges til rekreativt område, udlægges til p-plads mm. Denne vurdering er vigtig, for at vi ikke får landsbyer som kommer til at ligne en "tandløs række".

I øjeblikket har vi en liste på ca. 20 ejendomme der er modne til at blive nedrevet, men som endnu er ikke prioriteret til nedrivning. Af disse ejendomme er nogle af dem kondemneret, hvilket betyder, at de ikke længere må benyttes til beboelse.

I ovenstående proces har vi følgende lovgivning at agere ud fra:

- Ved nedrivning og vurdering på en ejendoms evne til at benyttes til beboelse benyttes reglerne i Byfornyelsesloven LBK nr 794 af 27/04/2021. Herunder også støttemuligheder.
- Reglerne for skæmmende byggeri håndteres i henhold til Byggelovens LBK nr 1178 af 23/09/2016 §14, hvor "ejendommen skal holdes i en under hensyn til beliggenheden sømmelig stand". Denne paragraf anvendes normalt kun hvor der er tale om fare eller decideret oplag af forskellig art på ejendommen.

Økonomi ved nedrivning af ejendomme:

- Hele processen vedrørende nedrivning af ejendommen afhænger også af hvem, der skal betale for nedrivningen. I de tilfælde hvor der er en ejer som kan betale, gør vi kun noget hvis ejendommen er til fare for omgivelserne.
- Kan ejer ikke håndtere opgaven, og vi vurderer at ejendommen skal nedrives, prøver vi at få ejer til at betale 1/3 del af omkostningerne. Herefter betaler kommunen 40 % og Staten støtter via byfornyelsesmidler med 60 %.
- Er det en ejendom, hvor der ikke længere er en ejer, vurderer vi, om kommunen skal betale for de 40 % og staten de 60%. Reglerne i byfornyelsesloven kan ændres årligt, hvorfor vi endnu ikke kender midler og reglerne for 2024. Statens midler kan kun bruges i det åbne land eller i landsbyer under 4000 indbyggere. I forbindelse med projektet "Frie bymidter" vil man desuden kunne benytte midler i Nordborg og Gråsten.

Der er i Sønderborg Kommune politisk bevilliget midler til nedrivning af boliger mv. for perioden 2022 og 2023. Der er i Budgetaftalen for 2024-2027 ikke afsat midler til den kommunale medfinansiering af nedrivninger. Den statslige støtte er forudsat at følges af en kommunal medfinansiering. Hvis der fremover skal foretages nedrivninger med kommunal medfinansiering kræver det en politisk bevilling i enkelt sager.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Taget til efterretning.

Punkt 11: Orientering om status på udmøntningsplan 2023-2026 - oktober

22/77235

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 12. oktober 2022 budgettet for 2023 og overslagsårene 2024-2026.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året. Af udmøntningsplanen fremgår ligeledes uafsluttede elementer, der er videreført fra tidligere udmøntningsplaner.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. oktober 2023.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 12. oktober 2022 budgettet for 2023 og overslagsårene 2024-2026. Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 23. november 2022 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil – i overensstemmelse med budgetforliget – blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 8. februar 2023 og herefter hver anden måned. Derefter orienteres fagudvalgene første gang på marts-møderne i 2023 og herefter hver anden måned.

Udover elementerne for budgettet for 2023, så indeholder orienteringen også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. oktober 2023 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Status på udmøntningsplan 2023-2026, oktober 2023 ØU

Punkt 12: Orientering om ledelsesinformation 2023 - ultimo september

22/77235

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet set forventes der mindreforbrug på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Ved denne orientering gives der ligeledes en status på anlæg.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område ultimo september 2023 viser et forbrug på 7,0 mio. kr. svarende til 65,1 pct. af det korrigerede budget.

Budgettet er udfordret frem mod regnskabsafslutningen, men forvaltningen arbejder på at løse udfordringerne.

Samlet set forventes der pt. mindreforbrug på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Orientering taget til efterretning.

Bilag

LIS Drift UBL ultimo september 2023

Puljeoversigt UBL ult. september 2023

Punkt 13: Generel orientering

23/51240

Sagsresumé

Orientering om åbningstider for Sønderborg Kommunes offentlige toiletter.

Orientering fra formanden.

Orientering fra medlemmer.

Orientering fra forvaltningen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 09-11-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Notat om åbningstider for offentlige toiletter

Oversigt over offentlige toiletter og åbningstider 2023

Skriftlig orientering fra forvaltningen

Punkt 14: Lukket: Underskriftsark

23/51241